

AYŞE ÖZLEM İNCİ
Yerin Dibinden Geliyorum

AYŞE ÖZLEM İNCİ 1985 yılında doğdu. Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği mezunu. Öyküleri *Varlık*, *Notos*, *Mesele Kitap*, *Çevrimdışı İstanbul*, *Patika*, *Peyniraltı Edebiyatı* ve *Trendeki Yabancı* dergilerinde; kültür-sanat röportajları *Bianet*, *Gazete Duvar*, *Oggito*, *Kültür Servisi*'nde; spor yazıları *Pulbiber Dergi*'de yayımlandı.

İletişim Yayınları 2994 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 527

ISBN-13: 978-975-05-3053-1

© 2021 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2021, İstanbul

EDITÖR Emre Bayın

KAPAK ve KAPAK İLLÜSTRASYONU Seda Mit

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Berkay Üzüm

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

AYŞE ÖZLEM İNCİ

Yerin Dibinden Geliyorum

artık burada olmayan çocuklar için...

Zaman sayısız geleceğe doğru
hiç durmamacasına çatallaşıyor. Bunlardan birinde
ben sizin düşmanınızım.

– JORGE LUIS BORGES, *Yolları Çatallanan Bahçe*

İçindekiler

<i>Zenaki</i>	11
<i>İsmim Cecilia</i>	17
<i>Sezer Hilkan'ın not defteri</i>	21
<i>Zelal</i>	33
<i>Yerin dibi ya da Zeliha</i>	39
<i>Bolero</i>	43
<i>Rüstem yuvana dön</i>	49
<i>Zenjey</i>	55
<i>Zeynep Teyze ile yılan</i>	61
<i>Kimin duası?</i>	67
<i>Kasetçalar</i>	73
<i>Billie ile Edith</i>	87
<i>Ya deli ya kanser</i>	93

Zenaki

Yıllar sonra haberci rüya gördü. O sabah indi rüzgârları özgür bırakan çıplak tepeden. Asasını yere her değırdiğinde bugün de buradayım işte dercesine yerküreye yoklama veriyordu. Kamburunun altına iliştirilmiş gibi duran iki cılız kemiğı sarmalayan kavruk, lekeli, buruşuk teni ve bacaklarını yere tutturan, çok da koca olmayan ayaklarıyla ormandan geçiyordu. Söyleyeceklerini köye yetiştirmek için çatlak, zayıf sesiyle haykırmaya başladı. “Tepelerin rüzgârlarıyla köyünüze gönderdiğim geleceğı size benden başka kim söyleyebilir? Onu, size benden başka kim hatırlatabilir? Bu topraklarda öldürülenler mi? Onlar çoktan toprağın altındalar. Bitkilerin köklerine karıştılar bile. Kimileri de vahşi hayvanların dışkılarında yok oldular. Ya yakılıp kül olanlar?” Hırıltılı solukları ciğerlerini doldurdu. Asasını terlemiş avucunda daha sıkı kavramaya çalıştı. Bu haliyle sanki göğü kamburunda, geleceğı sesinde taşıyordu. Göge şöyle bir baktı. Başını eğip suyu azalmış nehir boyunca sessizce yürüdükten sonra kaldığı yerden devam etti. Söylediklerinin ve söyleyeceklerinin köye ulaşması için çaba sarf ediyordu. “Gele-

ceği size benden başka kim hatırlatabilir? Ölenlerin ardından acı çekenler mi? Onlar geçmişi sayıklamaktan başka ne yaparlar? Yakınlarının neden öldürüldüklerini, katilleri çoktan unuttular. Geçmişi sadece sayıklamak, geçmişi de acıya da tüketir. Acınız tükenirse, gelecek, size yine kendini hatırlatacak.” Boğazı kurudu. Çenesini kilitledi. Dilini altçene boşluğuna yerleştirip geriye doğru kastı. Bu hareketi üç kez yaptı. Böylece ağzında tükürük birikebildi. Tükürüğünü yutkularak boğazındaki kuruluşu kısa süreliğine geçirdi ve konuşmaya devam etti. “Kim kaldı geriye? Sayıklayanları duyup da bağırdığına kendini inandırmış titrek mırıltular mı?” Bu kez sözlerini ağaçların arasından köye bir kamçı gibi uzattı. Köy, ormanın bitimindeki düzlüğün doğusunda görüldüğünde derin bir soluk alarak oraya doğru ilerledi.

Ormanın serinliği, yerini köyün bunaltıcı sıcaklığına bırakmıştı. Bezgin uçuşan sinekler, bakımsız hayvanların tüylelerinde kısa pineklemelerden sonra yerdeki dışkıların etrafında tur atıyordu. Beyaz evin ahırından çıkan uzun saçlı çocuk, “Zenaki geldiiii, Zenaki geldiii,” diye bağırarak köyden nehrin kıyısına doğru koşmaya başladı. Sesin ulaştığı her kapı, her pencere teker teker kapanıyordu. Zenaki, çocuğun peşinden yavaş adımlarla nehre doğru yürüdü. Kıyıya vardığında çocuk suya taş fırlatıyordu.

Zenaki hemen sol tarafındaki kayaya yanaşıp oturdu. Oturduğu kaya ile kalça kemikleri arasındaki ince teni, buruşuk bir örtü gibi serildi oraya. Şimdi nehri rahatlıkla izleyebiliyordu. Çocuk nehre taş fırlatmaya devam ediyordu.

“Zenaki?”

“Söyle evlat. İsmi de söyle ama.”

“İsmim Zirev. Senden niye korkuyorlar?”

“Onlar benden değil, gelecekte korkuyorlar. Sen niye benden korkmuyorsun?”

“Zenaki, sen benim rüyalarımaya geldin kaç kere. Dün gece

de ellerinin arasına elimi koyup içine ışık doldurdun. Hem evet, sen gelecekte başımıza neler gelir, onu söylemişsin, köydekiler bundan korkuyorlar galiba.”

Zenaki rüyasındaki çocuğu bulduğunu anladı. Bu kez rüyasında gördüğü kişiye kavuşmuştu. Umutlandı. Ama çocuğu ürkütmemek için sohbete devam etti.

“Ne diyorlar?”

“Kuraklık başlayacak, diyorlar. Köye son geldiğinde öyle söylemişsin.”

“Bak evlat, buraya geldiğimde herkes kapısını, penceresini kapattı. Kimsecikler yok ortada. Bir tek sen varsın. Bu köye son geldiğimde herhalde sen daha bebektin. Meraklı bir çocuk olmasan, kim bilir rüyana girmesem sen de kaçardın benden. Bu köy, çocuklarından da geleceği alıyor. Kendilerine yol gösterenleri dinlemiyorlar.”

“Evdekiler beni, senin yanında görseler kovalarlar. Ama alışıklar bana. Bu velet de hep burnunun dikine gider, derler benim için. Zenaki devam etsene haydi.”

“Anlatmadılar mı evlat bu topraklarda nasıl hayat kurulduğunu?”

“Anlatmazlar mı, her çocuk bilir. Taaa nerelerden gelmiş. Suyun olmadığı, taşın toprağın yeryüzünü kapladığı uzak diyarlardan yola çıkılmış. Yollarda hastalıklar, hırsızlar, cellatlarla savaşmış. Ne afetler atılmış. Tüm zorlukların sonunda su kıyasına varılınca bu köy kurulmuş.”

“Dur, sonrasını ben anlatayım madem. Ben daha bebekmişim buraya geldiğimizde. O zamanlar herkes huzurluymuş. Ta ki onlar gelene kadar. Ben çocuktum. Onlar, yani omuzlarında metal taşıyanlar önce buraya yerleştiler, sonra köyü elimizden almak istediler. Şu senin taş atıp oynadığın suyun etrafında yaşamak için bir sürü kişi bir anda katledildi. Kadınlara, çocuklara işkence yaptılar, tecavüz ettiler. Beni de büyükbabam tepedeki evde yaşayan, durumu iyi bir ai-

lenin yanına kaçırdı. O evin büyükbabası beni çok sevdi. İyi biriydi. Bir gün soluğum kesilmişti. Ölüyorum sanmıştım. Bir eliyle göğsüme, diğer eliyle sırtıma dokundu. Vücudumu sıcaklık kapladı. Sonra ellerinin içine ellerimi yerleştirdi, 'Der voğormia,'¹ diye fısıldadı. O an yeniden nefes almaya başladım. Tanrı sanki yanımızdaydı. Orada yaşarken başıma kötü bir şey gelmedi. Hem köydeki talandan hem ciğerlerimdeki rahatsızlıktan kurtulmuştum. Ama aklım hep burarlardaydı. O günden sonra ailemden kimseyi bir daha göremedim. Burada, köyde kalanlar mücadeleye devam ettiler. Kazandılar da. Halkının çoğunun katledildiği bu köyde, zalimlerin zulmünü hatırlatsın diye omuzlarda hiçbir metalin taşınmadığı bir düzen yaratıldı. Yaşlıların dize kadar yumuşak deriden çizme, orta yaşlıların bot, gençlerin potin giydiği ve çocukların çıplak ayakla gezdiği bir köy oldu burası."

"Evet Zenaki, bak ayaklarıma, benimkiler de çıplak."

"Görüyorum evlat, görüyorum. Ne diyordum, heh, işte bu zulmü gören halk, şimdi komşu köy kuraklıkla, hastalıkla, sefaletle uğraşırken suyunu niye paylaşmaz? Bebeler, çocuklar, hastalar iyileşemeyip ölürlər... Geçmişte acı yaşayan bir halk haksızlık yaparsa gelecekte yine acı çekmeye mahkûmdur."

"Zenaki sen kahinmişsin, kendine öyle diyormuşsun. Daha önce çilli adamın karısına bebeklerinin yapışık doğacağını söylemişsin. Karısı gerçekten de birbirine karınlarından yapışık iki bebek doğurmuş. Bundan önceki çobana, bir koçun onu boynuzlarıyla uçurumdan aşağı iteceğini söylemişsin. Çoban sahiden de öyle ölmüş. Başka şeyler de anlattılar. Kuduruk Zenaki, uyduruk laflar eder, huzur kaçırmaktan başka bir şey yapmaz, diyorlar."

Zenaki'nin yüzü ekşimişti. Önce nehre, sonra çocuğa baktı. Ne de olsa rüyasındaki çocuğu bulmuştu. Asasının yardı-

1 (Erm.) *Der voğormia*: Tanrım merhamet et.

mıyla sessizce ayağa kalkmaya çalışırken, Zirev, elindeki taşı yere atarak aceleyle Zenaki'nin yanına gelip koluna girdi. Köyün sonundaki ormana doğru yürürlerken Zenaki yeniden bağırmaya başladı:

“Kudurukmuşum, deliymişim. Ben kâhinim, ben kâhinim.”

Penceresini açan orta yaşlı kadın Zenaki'ye, “Defol, kaç kez söyledik, gelme buralara, uğursuzsun sen,” diye bağırdı. Gürültünün ulaştığı kapı ve pencerelerden köy halkı çıkmaya başladı. Kapısının önüne çıkanlar Zenaki'ye taş fırlatıyor, çocuklar peşinden koşturup “Deli Zenaki,” diye diye etrafında dönüyorlardı. Zirev, “Atmayın, atmayın, yaşlı o, görmüyor musunuz,” derken Zenaki'nin kolunu bırakıp saldıranlara taşlarını geri fırlatmaya başladı. Çocuğun biri yaklaşıp kafasına portakal büyüklüğünde bir taş atınca Zenaki'nin bedeni bir yana, asası başka bir yana devrildi. Zirev, Zenaki'ye koştu, yanına diz çöktü. Kafasında kanlı bir boşluk açılmıştı. Zenaki, Zirev'den ellerini uzatmasını istedi. Uzattı. Titrek avuçlarına çocuğun ellerini yerleştirip nefesi yettiğince fısıldadı. “Der voğormia.”